

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2024

Տալու

ՀԱՅՈՑ ԼԵՉՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱ 3

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:

Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաց թողած տեղում է գրվում միևնույն (փակագծերում նշված) տառը:

- 1) նավակատի-, ծե-ծե-ուն, լայնավող-, քողտի- (**ք**)
- 2) փո-կապ, տա-տկալի, հա-ճապակի, կա-կանձել (**դ**)
- 3) հինավուր-, հանդիպակա-, մոլու-ք, անդամալույ- (**ց**)
- 4) գեղար-, հագուր-, հար-աշաղախ, ան-ր-վելի (**դ**)

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում գծիկով:

- 1) մեն(մենակ), մերթ(մերթ), համով(հոտով), հույն(պարսկական)
- 2) հյուսիս(արևելք), հլու(հնազանդ), դեմ(հանդիման), ուրախ(զվարթ)
- 3) ոլոր(մոլոր), ոչ(օրինական), ներկա(բացակա), շատից(քչից)
- 4) մրցույթ(փառատուն), քաղաք(ամրոց), յոթից(ութ), փայել(փայլալույս)

3 Ո՞ր շարքի բաղադրյալ հատուկ անունների *ոչ* բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ՆԵՐՔԻՆ ԹԱԼԻՆ, ՆԵՐՍԵՍ ԵՐՐՈՐԳ ՏԱՅԵՑԻ, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԳԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐ ԳԵՏԻԿԱՎԱՆՔ
- 2) ՆՅՈՒ ՋԵՐՍԻ, ԳԱՎԻԹ ԱՆՀՈՂ, ՎԱՆ ՌԵՅՆ, ՎԵՐԻՆ ԴՎԻՆ
- 3) ՍԱՎՐԻՏԱՆԻԱՅԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐ ՋԵԼԱՆԴԻԱ, ՍԱՏԹԵՈՍ ՈՒՌՀԱՅԵՑԻ, ՆՈՐ ՋՈՒՂԱ
- 4) ՄԻԻԹԱՐ ՀԵՐԱՑԻ, ՄՈՎՍԵՍ ԿԱՂԱՆԿԱՏՎԱՅԻ, ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐ ԳԵՂԻ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գաղտնավանկի *ը*-ն ճիշտ տեղադրված:

- 1) հանգց(ը)նել, կոթ(ը)նել
- 2) ձեռ(ը)նտու, հագն(ը)վել
- 3) խնդ(ը)րել, սպ(ը)րդել
- 4) մխ(ը)րճվել, քն(ը)նվել

5 Ո՞ր նախադասության մեջ է ընդգծված բառի *այր* արմատը մյուսներից տարբեր իմաստ արտահայտում:

- 1) Ես գրում եմ բրուտների այրի մասին, որի կիսամթում բրուտը ոտքով պտտեցնում է փայտե չարխի կլոր տախտակը:
- 2) Եվ մութ այրերից մամռոտ ժայռերի, Թավուտ ծմակի լռին խորքերից Մանուկ հասակիս հնչուն ծիծաղի Արձագանքն ահա լսում եմ նորից:
- 3) Կամ ինչպես քաջքերն այրերի մթնից, Երբ նայում է մարդ քարափի գլխից Կամ թե ուշացած անցնում է ձորով, Խաբում են, կանչում ծանոթ ձայներով...
- 4) Այդպես էլ ծնվեց մեկը նրանցից, Ծնվեց նա՝ Այր մի՛ Մաշտոց անունով:

6 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում արմատի հնչյունափոխություն կա:

- 1) հնձվոր, ուսուցիչ, կավճոտ, սուզանավ
- 2) լրջախոհ, իջևան, ուղեկից, ակնդետ
- 3) գետնաքարշ, գիտնական, օրինապահ, անխուսափ
- 4) վերջնագիծ, քննություն, լսափող, նստարան

7 Ո՞ր նախադասության մեջ պատճառական բայ *չկա*:

- 1) Նա միաժամանակ ցանկացել է մանուկներին սովորել տալ հայոց այբուբենը՝ նրա ամեն մի հերթական տառով սկսելով իր ոտանավորի տները:
- 2) Հատկապես կիլիկյան գրչատների ձեռագրերը շլացնում էին իրենց ճոխությամբ՝ երբեք, սակայն, չխախտելով չափի սահմանագիծը:
- 3) Շնորհալին նորոգեց ու թարմացրեց ինչպես գրականությունը, այնպես էլ երաժշտական արվեստը:
- 4) Միանգամից վերացան իր սերնդակիցների թյուր պատկերացումներն աշխարհի և նրա կառուցվածքի մասին:

8 Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ կա:

- 1) Ուսուցչուհին դրվատեց հայոց լեզվի օլիմպիադայում հաղթած ներհուն աշակերտներին:
- 2) Ակուրներում հանգան վերջին կրակները, և վրանախումբը ընկղմվեց ականակիր խավարի մեջ:
- 3) Դատավճռով նախատեսված էր ամբողջ գույքի բռնագրավում:
- 4) Ակնոցի տակից աչքերը հառնեց դեմ դիմաց նստածին:

9 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) **գրաստ** - բեռնակիր կենդանի, **երախայրիք** - առաջին պտուղ
- 2) **սնգույր** - երեսը ներկելու քսուք, **ակնակապիճ** - աչքի խոռոչ
- 3) **գգրոց** - սեղանի դարակ, **դարավանդ** - հին դարերից ավանդված
- 4) **լերկ** - բուսականությունից զուրկ, **գայթել** - ոտքը սահել

10 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *ա* ներքին հոլովման:

- 1) մականուն, հենասյուն, ձյուն
- 2) շրշյուն, ծանրություն, դերանուն
- 3) ջրշուն, գալուստ, փոստատուն
- 4) արյուն, սուրանկյուն, աշուն

11 Ո՞ր տարբերակում է դերանունը ճիշտ հոլովաձևով գործածված:

- 1) Նա դեռ իրեն օրում վիշտ ու տառապանք չէր տեսել:
- 2) Մինչև լեռնագագաթը իմ հետ ոչ ոք չբարձրացավ:
- 3) Ես քո վրա հույս չեմ դնում:
- 4) Մեր մտից մինչև այդ գյուղը ոտքի ճանապարհ է:

12 Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են ախտնարհման:

- 1) հուսանք, ծիծաղել են, վշշում է
- 2) մնացինք, հավատալ, խոսում են
- 3) եկավ, հասկացել են, դարձիր
- 4) ասաց, բարձրացիր, դողաց

13 Ո՞ր բառը որ բացատրությանն է համապատասխանում:

ա. հաժել	1. դեգերել
բ. հեծել	2. ձի նստել
գ. հեծկլտալ	3. տառապել
դ. հեծնել	4. հեկեկալ

- 1) ա-3, բ-1, գ-2, դ-4
- 2) ա-3, բ-4, գ-1, դ-2
- 3) ա-1, բ-2, գ-3, դ-4
- 4) ա-1, բ-3, գ- 4, դ-2

14 Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնց հոգնակին կազմվում է *-ներ* վերջավորությամբ:

1. խորագիր, 2. շտաբ, 3. ոտնաձայն, 4. ջրաչափ, 5. հետախույզ, 6. մրցավար, 7. գրավատուն, 8. հորաբույր, 9. բաղաձայն

- 1) 2, 3, 4, 7, 8
- 2) 1, 2, 3, 7, 8
- 3) 2, 4, 5, 6, 9
- 4) 1, 4, 5, 7, 9

15 Փակագծերում գրված բայերը տրված են ուղիղ ձևերով: Ո՞ր տարբերակում է սխալ դրված բայաձևը, որով բայը պիտի հանդես գա տվյալ տեղում:

Քանուց հնձանի դռնակը մեղմ ճռնչում էր, և մաշված դուռը դողդոջ (երգել) մի հին երգ: Եթե արևը (խոնարհվել) դեպի մայրամուտ, նա առանց հոգնության երկար (մնալ) այդ դիրքով և չէր հագենա մրգերը քաղած և արդեն դեղնող ծառերի սոսափից: Շուտով կիջնի ձմեռ, և ո՞վ գիտի, բացվող գարնանը նորից ի՞նքը (բանալ) այգու դուռը, թե՞ մի ուրիշ ձեռք:

- 1) խոնարհվել – խոնարհվեց
- 2) մնալ – կմնար
- 3) երգել – երգում էր
- 4) բանալ – պիտի բանա

16 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա:

- 1) Չնայած իշխանի՝ քրտինքի մեջ կորած նժույգը հոգնած էր, իսկ ճանապարհը՝ զառիվեր, այնուամենայնիվ նա անընդհատ շտապեցնում էր խեղճ կենդանուն, որպեսզի ամբողջ հասնի մի քանի վայրկյան առաջ:
- 2) Այդտեղ էր և նշանավոր պալատական բանաստեղծը, որը երգելով Ֆաթիմի հաղթանակներն ու փառահեղ գործերը՝ արժանացել էր նրա ջերմ համակրանքին:
- 3) Մտածեցի՝ նամակը տիկին Արաքսյայից է (ես նրան նամակ էի գրել), ու հապշտապ բացեցի նկարագարդ ծրարը, որ կարդամ գրությունը:
- 4) Ասում են՝ հարյուրավոր տարիներ առաջ մի աշխարհ կար՝ տարագույն ծաղիկներով, ոսկեթև ու թրթռուն թիթեռներով, կարկաչուն գետերով:

17 Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Դարերը գլորվում էին դարերի հետևից, ամպերը՝ Կովկասի ճակատների վրայով:

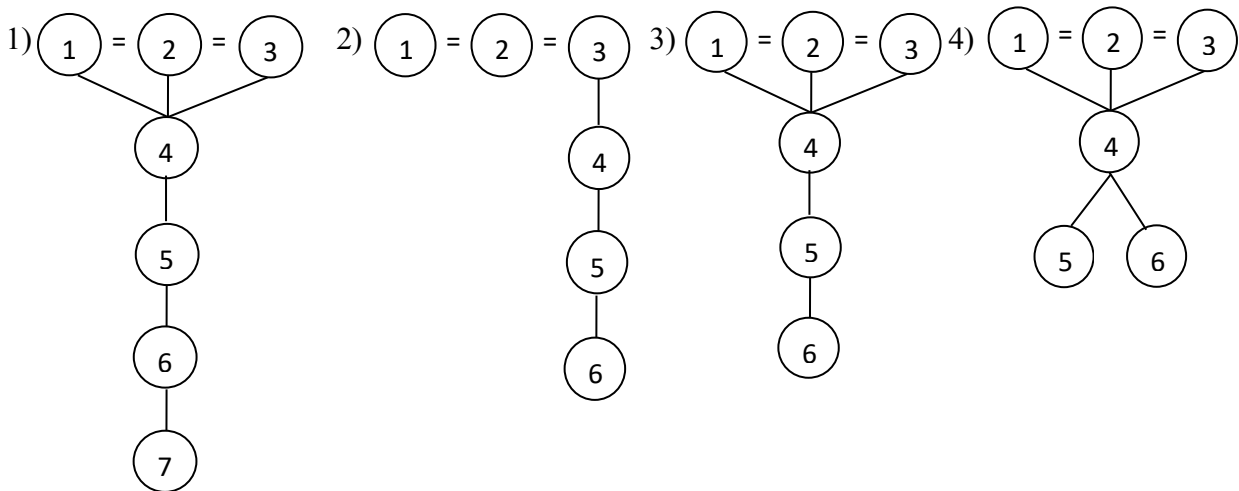
- 1) հենց որ
- 2) սակայն
- 3) քանզի
- 4) ինչպես

18 Ո՞ր նախադասության մեջ խնդրառության սխալ կա:

- 1) Նա համբերությամբ սպասում էր ամբողջ եզերող պարսպի երկաթյա դարպասներից մեկի բացվելուն:
- 2) Մի՞թե ես հանցագործ եմ, որ հսկում ես բոլոր քայլերիս:
- 3) Հայերը թշնամու դեմ կռվում լիակատար հաղթանակ տարան:
- 4) Խնդրի լուծումը կախված է երկու անձնավորություններից:

19 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Նա երջանկությունից անակնկալի եկավ ու ապշեց, գրեթե ցնձաց, երբ մի օր հանկարծ զգաց, որ կարողանում է թղթի վրա մարդկանց դիմագծեր ուրվագծել, որոնք շատ մնան են լինում բնորդների:

20 **Տրված բայաձևերից որո՞նք են դրված ապառնի ժամանակով:**

1. չուտենք, 2. կպարի, 3. արժեն, 4. երգիր, 5. պիտի ժպտար, 6. գրեն, 7. գրելու էի, 8. զգալու է

- 1) 1, 2, 4, 6, 8
- 2) 2, 3, 4, 5, 7
- 3) 1, 3, 4, 5, 7
- 4) 2, 3, 6, 7, 8

21 **Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:**

....., ամեն ինչ ներկայացնում էր առասպելական ասացողի երևակայությամբ:

- 1) Երբ որևէ բան էր պատմում
- 2) Որևէ բան պատմելու ժամանակ
- 3) Որևէ բան պատմելիս
- 4) Չնայած որևէ բան էր պատմում

22 **Ո՞ր միտքը չի բխում տեքստի բովանդակությունից:**

Տարածության ճշգրիտ չափումները միշտ կարևորվել են: Սկզբնապես որպես չափման միավորներ օգտագործվել են ոտնաչափը (ոտնահետքերի միջև եղած հեռավորությունը), կանգունը (արմունկից մինչև միջմասնատի ծայրի չափը) և այլն: Տարածության չափման անհրաժեշտությունը մեծապես կապված է հողագործության, մասնավորապես՝ հողաբաժանման հետ: Հողագործը պետք է իմանար՝ որքան է իր հողը, որքան սերմացու կպահանջվի ցանքսի համար, իր կտորն ավելի փոքր չէ, քան հասանելի է իրեն և այլն: Սկզբնական շրջանում ոտնաչափերով չափվող հողակտորներն ակնհայտորեն անհավասար էին, քանի որ չափողի հասակից կախված՝ ոտնաչափը ևս կարող էր տարբեր լինել: Բավական երկար ժամանակ չափման ճշգրտության խնդիրը լուծել է եգիպտական կանգունը, որն ուներ տվյալ ժամանակ իշխող թագավորի բազկի երկարությունը: Նրա գրանիտե բնօրինակը պահվում էր պալատում և ուներ 524 մմ երկարություն՝ բաժանված 28 մասերի: Թագավորական կանգունի փայտե պատճենները տարածված էին երկրով մեկ, և դրանցով չափումներ էին կատարվում մ.թ.ա. 3000-ից մինչև մ.թ.ա. 600-ականները:

1799-ին ֆրանսիացի հեղափոխականներն ստեղծեցին մետրը, որը կանգունի պես բազմացվեց և տարածվեց աշխարհում: Չափման այս միավորի հիմքում Հյուսիսային բևեռից մինչև հասարակածն ընկած հեռավորության 10 միլիոներորդ մասն էր ընկած:

Արեգակնային համակարգում չափումներ իրականացնելու համար չափման միավոր ընդունվեց Երկրից Արեգակ ընկած միջին հեռավորությունը:

- 1) Եգիպտացիները չափման համար ընտրեցին կանգունը, քանի որ համարում էին, որ մարդու բազուկի երկարությունը առավել հստակ միավոր է, քան ոտնաչափը:
- 2) Երկրից Արեգակ ընկած հեռավորությունը հաստատուն չէ:
- 3) Գոյություն ունեցող չափագրման միավորների առաջացման հիմնական դրդապատճառներից մեկը հողագործության հետ կապված խնդիրներն էին:
- 4) Տարածության չափման առաջին կայուն նմուշը ստեղծվել է մի թագավորի մարմնամասի չափով:

23 Ա. Բակունցի ո՞ր պատմվածքից բերված հատված չկա:

- *«Նրանք մանկության ընկերներ էին, և նրանց սերը ծնվել էր նույնքան աննկատ, ինչպես մի գիշերում բացվում է մուգ մանիշակը»:*
- *«Մեկ էլ դեմքը մոտենում էր, կանգնում էր աչքիս առաջ, և ես ճգնում էի իմանալու՝ ժպտա՞ց աղջիկը, երբ ետ նայեցի, թե՞ միայն ինձ թվաց»:*
- *«Ծով կար նրա մտքում, և այդ ծովը ասի էր շարժում մերթ սև թավիշե գլխարկով գլուխ՝ մազերը կարճ կտրած, մերթ երկարազգեստ մի կնոջ՝ թիկունքին երկար ծամեր, մերթ քարե քանդակներ»:*

- 1) «Միրհավ»
- 2) «Խոնարհ աղջիկը»
- 3) «Մթնածոր»
- 4) «Ալպիական մանուշակ»

24 Տրված բարդ ստորադասական նախադասություններից ո՞րն է ճիշտ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Նա հետևում էր, թե ինչպես է աղջիկը շշերը դասավորում սփռոցի վրա:*
Նա հետևում էր շշերը սփռոցի վրա դասավորող աղջկան:
- 2) *Երևում էր՝ ինչպես է հանդերի վրա աղեղ տալիս հնձվորի գերանդին:*
Երևում էր հնձվորի՝ հանդերի վրա աղեղ տվող գերանդին:
- 3) *Եթե հեռանալը հեշտ լիներ, Գրիգորյանը վաղուց հեռացած կլիներ գյուղից:*
Գյուղից հեռանալը հեշտ լինելու դեպքում Գրիգորյանը վաղուց հեռացած կլիներ:
- 4) *Ինչ որ իրեն պետք էր լինում, նա այդպես կատակով վերցնում էր:*
Իրեն պետք եղածը նա այդպես կատակով վերցնում էր:

25 Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում այդ նախադասությունների տրամաբանական և քերականական ճիշտ հաջորդականությանը:

1. Թագավորը իր հրովարտակում ուտելու համար օգտագործվող մսերի թվարկումը սկսում է արգելվածներից, որոնց մեջ էին բոլոր սողունները:
2. Բոլորը հնազանդվեցին, թեև դժվար էր հրաժարվել դարերով եկած սովորությունից:
3. Քանի որ մինչ այդ Հայաստանում օգտագործում էին ամեն տեսակ միս, արքան գրեց, թե դրանցից որը կարելի է ուտել, որը՝ ոչ:
4. Ասում են՝ հայ ժողովրդի քաղաքակրթության հարցում մեծ նշանակություն են ունեցել Վաղարշակ թագավորի քառասուն հրովարտակները, որոնցից մեկը նվիրված էր միս ուտելուն:

- 1) 4, 3, 1, 2
- 2) 1, 3, 2, 4
- 3) 1, 3, 4, 2
- 4) 4, 2, 3, 1

26 Ի՞նչ երազ է տեսնում Հ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի հերոս Թաթուլ իշխանը մատնության գիշերը:

- 1) Վիշապ օձը փաթաթվել է բերդին:
- 2) Նաղիր շահը սպանում է իրեն՝ Թաթուլին:
- 3) Թմկաբերդը հիմնահատակ քանդվել է:
- 4) Յին ու ագռավ լցվել են Թմկաբերդ:

27 **Տրված հատվածը ո՞ր հայերենով է շարադրված:**

*Մրտիս դառնահեծ հառաչանքների
Վայն ու ողբաձայն աղաղակները
Վերընծայում են քեզ, ո՛վ զաղտնատես,
Եվ իմ սասանված մտքի ճենձերող
Իդձերի ստուղ նվերն այս, դրած
Անձս տոչորող թախձի կրակին,
Կանքիս բուրվառով առաքում են քեզ:*

- 1) արևելահայերենով
- 2) միջին հայերենով
- 3) գրաբարով
- 4) արևմտահայերենով

28 **Ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:**

«Տանտերը, որի ազգանունը փողոցի շքադռան պղնձե տախտակի վրա փորագրված էր՝ Դավիթ Ֆոմիչ Աղամիրով, մոտ 40–50 տարեկան տղամարդ էր՝ խիստ ջղուտ, կարծես բրոնզից ձուլված դեմքով, սայտակախառն կոշտ մազերով և սրածայր կարճ մորուքով»:

- 1) «Քաոս» (Ա. Շիրվանզադե)
- 2) «Նեղ օրերից մեկը» (Նար-Ղոս)
- 3) «Գիքոր» (Հ. Թումանյան)
- 4) «Ալպիական մանուշակ» (Ա. Բակունց)

29 **Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված բոլոր այն պնդումների համարները, որոնք համապատասխանում են Հ. Մաթևոսյանի «Կանաչ դաշտը» պատմվածքի բովանդակությանը:**

- 1. Մայր ձին բնագրով վտանգ էր զգացել այն ժամանակ, երբ դեռ թշնամու՝ գայլի ո՛չ հոտն էր զգացվում հովտում, ո՛չ ձայնն էր լսվում:
- 2. Գայլի կռիվը եսասիրություն էր, իսկ մայր ձիունը՝ անձնագոհություն, քանի որ գայլը կռվում էր իր ստամոքսի համար, իսկ ձին՝ իր ձագուկի:
- 3. Զգալով, որ շունչը փչում է, մայր ձին մի կողմ է վանում կերակրվելու եկած իր քուռակին և հրաժարվում է կաթ տալուց:
- 4. Փոքրիկ հովիվը զարմանում է, թե շներն ինչու այդպես արագ թափով պոկվեցին տեղից ու վազեցին դեպի կանաչ հովիտը, քանի որ ինքը գայլի ու ձիու կռիվը չէր տեսել:
- 5. Շների հայտնվելուց հետո գայլը անմիջապես չի նահանջում և չի հրաժարվում պայքարից, շարունակում է կռիվը արդեն շների դեմ:
- 6. Կանաչ դաշտում կռվի տեղը՝ սև շրջանակը, տարիների ընթացքում լցվում է կանաչով ու կորչում, և կռվի միակ հետքը մնում է քուռակի ոտքի սային:

- 1) 2, 3, 5
- 2) 2, 4, 6
- 3) 1, 3, 4
- 4) 1, 5, 6

30 **Տրված հատվածներից ո՞րն է Հ. Թումանյանի «Անուշ» պոեմի նախերգանքից:**

- 1) Կանչում է կրկին, կանչում անդադար
Էն չքնաղ երկրի կարոտը անքուն,
Ու թևերն ահա փռած տիրաբար՝
Թռչում է հոգիս, թռչում դեպի տուն:
- 2) Չմռան մի գիշեր կար մի հարսանիք,
Հրճվում էր անգուսպ ամբոխը գյուղի.
Գյուղն էին իջել հովիվ պատանիք՝
Աղջիկ տեսնելու, պարի ու կոխի:
- 3) Ու նրանց հետ՝ ցող արցունքով
Լցված սրտերն ու աչեր՝
Սարի ծաղկունք տխուր սյուրով
Հառաչեցին էն գիշեր:
- 4) Ամպի տակից ջուր է գալի,
Դռչ է տալի, փրփրում.
Ա՛խ, իմ ազիզ յարն է լալի
Հոնգուր-հոնգուր էն սարում:

31 **Հ. Սահյանի «Անուշ տալիս» բանաստեղծության մեջ նշվածներից որի՞ մասին չի հիշատակվում:**

- 1) թեքված մի մատուռ ու բերդի տեղահան մի դուռ
- 2) քարափի կանաչ ափի մեջ թրթռացող երկնքի մի շերտ
- 3) արևոտ մի սար՝ ճակատին ձյունի պատառիկ
- 4) հեռվում ուշացած ինչ-որ ձիերի դոփյուն

32 **Վ. Տերյանի բանաստեղծությունների վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է սխալ:**

- 1) «Որպես Լաերտի որդին...» բանաստեղծության մեջ հեղինակն իրեն համեմատում է երկար թափառումներից հետո հայրենիք վերադարձող հոմերոսյան հերոսի հետ:
- 2) «Հրաժեշտի գազել»-ում բանաստեղծը տխրությամբ հրաժեշտ է տալիս իր սիրած էակին, որից պետք է որոշ ժամանակով բաժանվի:
- 3) «Մի՛ խառնեք մեզ ձեր վայրի, արջի ցեղերին...» բանաստեղծության մեջ նշում է, որ ինչպես մեր Արարատ լեռն է տեսել հազար ձյուն, այնպես էլ մեր ժողովրդի համար նոր չեն դավն ու դառնությունը:
- 4) «Fatum» բանաստեղծության մեջ սիրող սրտերը համեմատվում են երկնքի աստղերի հետ, որոնք թեպետ հեռու են իրարից, բայց միշտ կարոտավառ երագում են իրար:

33 **Ո՞ր նախադասություններում փոխաբերական իմաստով գործածված բառ կա:**

1. Նայում եմ, մինչև որ անգոր Գլուխս ծնկիդ է թեքվում:
2. Մենք կժպտանք, գո՛հ կժպտանք մեռնելիս, Որ երագում երագեցինք ու անցանք:
3. Մի գարմանալի թախծոտ կյանք էր կանաչում դեմը:
4. Կարկաչահոս աղբյուրն այնտեղ Թավալում էր մարգարիտ:
5. Չուզել ես նորից դաշտ, անտառ ու լեռ, Գարո՛ւն, ամեն տեղ նոր կյանք ես վառել:

34 **Տրված բառաշարքում որո՞նք են գալ բառի բառաձևեր:**

1. կզնան,
2. եկավ,
3. գալիս,
4. գալուստ,
5. եկ,
6. չեմ գա,
7. պետք է գար,
8. գալինք

35 **Ո՞ր նախադասություններում կետադրական սխալ կա:**

1. -Մա՛յր Սեդա,- լռությունը խախտեց թագուհին,- հիշո՞ւմ ես՝ մեկ-երկու ժամ առաջ հովանոցում ասացիր, թե վաղուց հայտնի է քեզ՝ ինչ վիշտ է կրծում իմ սիրտը:
2. Թեպետ այդ եզակի կառույցը վեց հարյուրից յոթ հարյուր տարեկան է, սակայն, այսօր էլ հիացնում է ինքնատիպ կառուցողական արվեստով:
3. Կամսարյանը, հանկարծակիի եկած, մի վայրկյան մնաց անխոս, ապա նորից սկսեց նայել շուրջը՝ տեսնելու այն, ինչ որ գյուղացին «գյուղ» էր անվանում:
4. Վերջինս տան աղյուսե պատին հենելով ձեռքի փոցիսը՝ անշտապ մոտեցավ հյուրին՝ քաղցրաժպիտ ողջունելով և տուն հրավիրելով նրան:
5. Թագուհու՝ երվնավառ քարերից կերտված բարեզարդ առանձնարանը լուսավորվելով՝ երևան հանեց հնամենի արվեստի նրբաճաշակ պերճանքը:

36 **Ո՞ր բառերում մեկից ավելի հնչյունափոխություն կա:**

1. գրչատուփ,
2. մանրախնդրություն,
3. դատրիկ,
4. թռչուն,
5. հեռադիտակ,
6. ատենադպիր,
7. գնացուցակ,
8. լրատվական

37 **Ո՞ր նախադասություններում վերաբերական կա:**

1. Գուցե ես լամ բախտիդ համար, իմ անգի՛ն:
2. Մի՞թե վերջին պոետն եմ ես:
3. Արդյոք հիշո՞ւմ ես. անտառ էր, առու:
4. Շողացին, ժպտացին, էլ չկան, էլ չկան պատրանքները սիրուն:

38 **Ո՞ր շարքերի բոլոր բառերն են դերանուններ:**

1. մյուս, որոշ, իրար, ոմն
2. ոչինչ, ոչ ոք, ոչ, ոչ մի
3. նույնիսկ, նույնքան, սույն, նույնպիսի
4. նա, այն, այլ, այլև
5. քանի, քանիերորդ, քանի որ, մի քանի
6. որևիցե, ուր, այնչափ, ինքը

39 **Շարքերից քանիստ՞ւմ կա այնպիսի բառ, որը հոգնակի կազմելիս չ/ի հնչյունափոխվում:**

- վարդաջուր, թիմ, երկիր, սալորաչիր
- կայսր, ծրագիր, բույն, սիրտ
- գինետուն, տուփ, ագոթ, քուրմ
- ձուկ, վիհ, տետր, խաղաթուղթ
- շիկամուկ, վագր, քաղաքադուռ, ձիրք

40 **Բառազույգերից քանի՞սն են կազմված հոմանիշներից:**

ալևոր-ալեկոծ, ակնածել-պատկառել, եգիպտացորեն-սիմինդր, սմբուկ-ճակնդեղ, տարտամ-խրթին, անատույզ-թույր, երբեմնի-ժամանակ առ ժամանակ, բնորոշ-հատկանշական

41 Տրված սյունակների բառերից քանի՞սն են սխալ տեղաբաշխված՝ ըստ իրենց արտահայտած իմաստների:

Նյութական իմաստ արտահայտող	Քերականական իմաստ արտահայտող	Վերաբերմունքային իմաստ արտահայտող
մասին միտք անել ինչպիսի	հանուն փոխանակում վերստին որևէ	մանավանդ խշխշոց ուր վահ

42 Պատկերավորման-արտահայտչական նշված միջոցներից քանի՞սն են գործածված:

*Թղթից շինած ծաղիկների պես հիվանդոտ, Հոգիս տխրել է անբարբառ ու չգիտի՝
Թոքախտավոր ստեղների պես ռոյալի, Ինչո՞ւ է օրն իրիկնանում ու լուսանում-
Փռշուց կերած նկարների նման անթով, Երբ ոչ մի լույս դրսից ընկած ճառագայթի
Որպես մեռած գեղեցկուհու մի հայելի- Չի՞ ամոքում նրա կարոտը անանուն:*

հանգավորում, համեմատություն, մակդիր, շրջադասություն, չափազանցություն

43 Նախադասություններից քանիստ՞ւմ ուղիղ խնդիր կա:

- Քո գլխի վերև ծածանվող ամալի Թավշյա ստվերով Սրբի՛ր ճակատիդ քրտինքը մաքուր:
- Ես կգամ, կնստեմ հողիդ, Եվ հողդ գորանալ կտա, Ամեն մի քարդ ինձ կառնի, Մտքիս մեջ խորանալ կտա:
- Երբ հոգնում էին օրվա հոգսերից, Փաթաթվում էին մի կաթիլ մութով, Երկինքներն էին մտնում երազի Եվ հատիկ-հատիկ աստղ էին ուտում:
- Հոգնել եմ հետ նայելուց. Դեռ աստղեր կան առջևում, Որոնք կարող են շողալ Իմ աչքաբաց աչքերում:

44 Ընդգծվածներից քանի՞սն են գերադաս նախադասություն:

- Ով էր դա՝ ոչ ոք չէր կռահում, որովհետև դիմակալի տակ դժվար էր ճանաչել նրան:
- Երբ վրանները հավաքեցին, և ժողովուրդը ուրիշ երկրների ճամփան բռնեց, Մարգարն էլ շալակեց մնացած կապոցները, ու ճամփա ընկան:
- Երբ հեռվից տեսավ մոտեցող նավը, նա զգաց, որ հոգին փոթորկվում է, որ ինքն այնքան ուրախ չէ, որքան հուզված:
- Մի շաբաթ էր՝ անձրևները դադարել էին, և մթնոլորտը տոգորվել էր գարնան արբեցուցիչ բույրով:

45 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միայն է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. *Համար* կապով չի կարող ձևավորվել պատճառի պարագա:
2. Չափ ու քանակի պարագան ձևավորվում է միայն չափ ու քանակի մակբայներով:
3. Հիմունքի պարագան ձևավորվում է միայն կապային կառույցով:
4. Ձևի պարագան կարող է արտահայտվել ոչ միայն ձևի մակբայներով, այլև գոյականով, դերանունով և այլն:
5. *Մայքերն անբողջովին քրջվել էին անձրևից*: Այս նախադասության մեջ *անձրևից* բառը պատճառի պարագա է:
6. Ժամանակի պարագան կարող է արտահայտվել գոյականի գործիական հոլովով:

Բ մակարդակ

46 Համարակալված բառերում և բառաձևերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

1. հասարակա-ային երկիր, 2. եղնիկների խայ-ալը, 3. կարկաչ-ն առվակ, 4. Ա-թամար կղզի, 5. աչքի կո-, 6. ա- ու ահյակ, 7. աշխարհի չորս ծա-երը, 8. Սոֆ- մայրաքաղաք:

- 1) 1-ծ, 4-դ, 6-չ, 8-իա
- 2) 3-ու, 5-ս, 7-գ, 8-իա
- 3) 1-ծ, 2-թ, 4-դ, 6-ջ
- 4) 2-տ, 3-յու, 5-ս, 7-գ

47 Ո՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը սխալ նշված:

- 1) ՏՇՁ-4560
- 2) ՈՀ-670
- 3) ՆԽԳ-444
- 4) ՌԹ-1009

48 Ո՞ր շարքի *ոչ* բոլոր բառազույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) նշանակալի-չնչին, բերկրել-տրտմել, խելամիտ-անկշռադատ
- 2) շնորհաշատ-տաղանդագուրկ, տիվ-ցայգ, պիղծ-սուրբ
- 3) գիտուն-թերուս, օրհնել-բանադրել, գաղտնապահ-բացբերան
- 4) բուժիչ-ախտածին, նոսր-խիտ, կարծրատիպ-ազատախոհ

49 Ո՞ր տարբերակում ստորադաս նախադասությունը գոյականական անդամի լրացում չէ:

- 1) Եկեղեցին բաց լինելու դեպքում պրոֆեսորը անպայման ներս կմտներ, լուռ կխոկար սրբերից ու աստվածներից լքված տաճարում, որտեղ մի ժամանակ երգել էին հրեշտակներ:
- 2) Ես միշտ էլ բարձր եմ դասում նրանց, ովքեր իրենց անձը հարգել գիտեն:
- 3) Ես միշտ իմ սրտում պահում եմ նրա անունը, ով գուցե ինձ բնավ էլ չի հիշում:
- 4) Այն օրից, երբ մենք բաժանվեցինք, ես այլևս չտեսա նրան:

50 Ո՞ր խոսքի մասով արտահայտված որոշիչ *չկա* տրված հատվածներում:

- Եվ ի՞նչ լեզվով են խոսելու այստեղ:
- Որ ծանրորեն օրվա մի օր արթնանում ես Եվ իմացած երկրորդ լեզուն մոռանում ես բոլորովին:
- Ասում են՝ իբր կապույտի վրա Չեն նստում ճանճեր: Լսո՞ւմ ես, Մարիա՛ն, Ինձ ներս ու դրսից կապո՛ւյտ հագցրու:

- 1) թվականով
- 2) բայով
- 3) դերանունով
- 4) ածականով

51 Ո՞ր տարբերակում բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Չե՞ս զգում արդյոք, Որ ապստամբած քո թևերի տակ Մենակությունն է ճխլել ինքն իրեն:
- 2) Իսկ շուրթերիս, փակ շուրթերիս ձորի միջով Սի ժպիտ է անվերջ սահում:
- 3) Եվ դու բնավ իմ այս խոսքից մի՛ վշտանա, Այլ մտածի՛ր, Թե ջրհորի մութ խորության չափման համար Իր սեփական մանկանն ո՞վ է ջրհոր նետում:
- 4) Եվ առավել լավ չե՞ արդյոք, Որ մարդու ոտքը սայթաքի, Քան թե լեզուն:

52 Նախադասության անդամների ձևաբանական վերլուծության տարբերակներից որո՞ւմ սխալ չկա:

Հասկանալի էր, որ նման պայմաններում ինձ տրված չէր հանգիստ հոգով զբաղվել իմ գործով. զգում էի, որ նյարդերս սկսում էին բողբոջել, բացի դրանից, օրհորդը աստիճանաբար անտանելի էր դառնում ինձ համար:

- 1) **զգում էի** – ներգործական սեռի բայ, **բացի** – կապ, երկդրություն, **նման** – ածական
- 2) **աստիճանաբար** – վերաբերական, **համար** – կապ, հետադրություն, **նյարդերս** – ստացական հոդով գոյական
- 3) **ինձ** – դերանուն, սեռական հոլով, **զբաղվել** – անորոշ դերբայ, **հանգիստ** – ածական
- 4) **դառնում էր** – պակասավոր բայ, **գործով** – գոյական, **տրված** – հարակատար դերբայ

53 Ո՞ր տարբերակում է ընդգծված անկանոն բայը տվյալ ձևում անկանոնություն դրսևորել:

- 1) Այդ թռչունների անունը **տալիս** միշտ պատկերացնում ենք արևադարձային ճոխ մի բնապատկեր:
- 2) Ամբողջ օրն անցկացրեց փոքրիկ աղջկա հետ. ոչ մի բռայե **չթողեց** նրան մենակ:
- 3) Եվ ո՞վ **կասի**՝ ինչու ես դու, և ո՞վ կասի, թե ուր հասար:
- 4) Ինչ էլ **լինի**, կգամ, չկանչես էլ կգամ:

54 Ո՞ր նախադասության մեջ կապ չկա:

- 1) Նա իսկույն բաժանվեց ինձնից այնքան ուրախ ու հանգստացած, որ կարծես այլևս ոչ մի դժբախտություն չէր անհանգստացնում իրեն:
- 2) Նա, ըստ այդ որոշման, պետք է հանդիպեր նրան որևէ չեզոք տեղում և հասցներ ազարակ:
- 3) Բայց սովորաբար նա ինձ մոտ է գիշերում. այս երեկո եթե վաղ գա, հենց այս գիշերվա գնացքով կճանապարհեմ:
- 4) Չիմացա՝ ինչպես ճաշեցի, որովհետև ինձ շատ էր հետաքրքրում այն տեսակցությունը, որ պիտի ունենայի Սառայի հետ:

55 Ո՞ր նախադասության մեջ պակասավոր բայ չկա:

- 1) Արդեն մի քանի տարի է՝ նա մեզ մոտ է ծառայում:
- 2) Նա պետք է հուսա, որ իր երազանքները կիրականան:
- 3) Նա իր մեջ կրում էր այն ամենը, ինչ թելադրում էր ժամանակի ոգին:
- 4) Այստեղ նրանք ունեին բավական մեծ քանակությամբ նավթահորեր, երկու հանք, մի ահագին նավթագործարան:

56 Ո՞ր տարբերակում է ուղղակի խոսքը ճիշտ փոխակերպված:

- 1) - *Եթե ձեր ծնողները շատ սիրելուց ձեզ կուռք են դարձրել, բարի՛ եղեք նրանց հարգել,- ասում էր ուսուցիչը մեզ:*
Ուսուցիչը մեզ ասում էր, որ եթե մեր ծնողները շատ սիրելուց մեզ կուռք են դարձրել, ուրեմն մենք պիտի բարի լինենք նրանց հարգել:
- 2) - *Եթե ձեր հանձնաժողովը չընդունի իմ սկզբունքները, ես շարունակելու եմ իմ գործը,- հանգիստ պատասխանեց Հակոբյանը ներկաներին:*
Հակոբյանը հանգիստ պատասխանեց ներկաներին, որ եթե իրենց հանձնաժողովը չընդունեց իր սկզբունքները, ինքը շարունակելու է իր գործը:
- 3) - *Մենք այնքան մտերմացել ենք, Մե՛ դա, որ ես ազատ կարող եմ իմ կարծիքը հայտնել քեզ,- ասաց իշխանը ժպտալով:*
Իշխանը ժպտալով ասաց Մեդային, որ իրենք այնքան մտերմացել են, որ նա ազատ կարող է իր կարծիքը հայտնել նրան:
- 4) *Մոսկվայում մի քանի անգամ հանդիպելով Տարկովսկու հորը՝ քիչ է մնացել՝ մոտենամ ու ասեմ.*
- Ես Ձեր որդի Անդրեյին ճանաչում եմ, ես Անդրեյի տաղանդի երկրպագուն եմ:
Մոսկվայում մի քանի անգամ հանդիպելով Տարկովսկու հորը՝ քիչ է մնացել՝ մոտենամ ու ասեմ, որ ես իր որդի Անդրեյին ճանաչում եմ, ես Անդրեյի տաղանդի երկրպագուն եմ:

57 Ո՞ր շարքում դերբայական ձևի սխալ կազմություն չկա:

- 1) փախչելիս, սառչող, կպած, աշխատացնել
- 2) փրկված, շփոթեցնել, կառչող, խաբնվել
- 3) թռչելիս, չեղած, դիպչող, տուժած
- 4) նստեցնել, սառչած, ուրախացող, խմեցնել

58 Ո՞ր նախադասության մեջ կապի գործածության կամ հոլովառության սխալ չկա:

- 1) Ձեր առաջարկների հետ անհնար է չհամաձայնել:
- 2) Փոխարեն դաս սովորելու՝ երաժշտություն ես լսում:
- 3) Կատարվածի համար կարելի է միայն ափսոսալ:
- 4) Բոլորը եկել էին բացառությամբ բժշկից:

59 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն թվերը, որոնց տեղում բութ պիտի դրվի:

Այս արգահատելի մարդը(1) Հոհան եպիսկոպոսը ոչ միայն ազահ էր այլ նաև անհնքնասեր: Պատահում էր(2) գնում էր թագավորի պալատ և իրեն պահում էր(3) ինչպես խեղկատակ(4) չամաչելով իր տարիքից և կոչումից: Չորեքթաթ վազելով(5) ծամածոթյուններ անելով ու կենդանիների ձայներ հանելով(6) ծիծաղեցնում էր թագավորին(7) ուղտի պես սողալով նրա ոտքերի առջև:

Եվ ուղտի սապատի պես մեջքը ուռցրած(8) վազվզում էր սրահում ապա մոտենում թագավորին(9) կրկնում նույն խոսքերը: Իսկ թագավորը կամ իշխանները նրա մեջքին դնում էին կնքված հրովարտակներ(10) իբր թե թոթափելով իրենց մեղքերը:

- 1) 2, 5, 7, 8, 9
- 2) 1, 5, 4, 6, 7, 8, 10
- 3) 2, 3, 4, 6, 10
- 4) 1, 2, 4, 6, 7, 8, 10

60 Ո՞ր նախադասության մեջ համաձայնության սխալ *չկա*:

- 1) Ուղեգրի արժեքի մեջ մտնում է նաև նախաճաշն ու ընթրիքը:
- 2) Մարիամը դատեր ու թոռների հետ հաճախ էր լինում թատրոնում:
- 3) Ողջ ժողովուրդը ցնձագին բացականչություններով դիմավորեցին իրենց սպարապետին:
- 4) Որպես մարդ՝ նա սիրված էր, բայց որպես ղեկավար՝ նրան այնքան էլ չէին ընդունում:

61 Տեքստից դուրս բերված նախադասությունները բաց թողած տեղերում **ո՞ր հերթականությամբ է պետք տեղադրել**:

Բերդից՝ քարե այդ վիթխարի սնդուկի երկու կողքերից սկսվելով՝ ծուռուծուռ, հսկա սապատավոր ուղտերի նման դեպի վար՝ դեպի քաղաքն են իջնում քաղաքի երբեմնի պարիսպների հիմնիկվա մնացորդները: Բայց հիմա քարե այն հսկա ուղտերի սապատներն են միայն ծուռտիկ բլուրների նման տեղ-տեղ մնացել: Մնացել են հիմա այն հին պարիսպների զարմանք հետքերը միայն: Ամեն մեկը հիմա մամռապատ մի պատ է կատարյալ, չիմացողը կասի՝ ո՞վ է այս բլուրի քարերը հղկել, ազնվացրել և մամուռով պատել: Իսկ մի վիթխարի կտորը այդ առասպելական պարիսպի մինչև օրս էլ մնացել է քաղաքի միջով անցնող գետի ճիշտ մեջտեղում: Կարծում են՝ կամուրջ է եղել, և համոզված են, որ այդպիսի մի կամուրջ Վարդան գորավարը միայն կարող էր շինել, որովհետև այսօրվա միամիտ նահրցին այն ամենը, որ մեծ է և զարմանալի, ինչ որ նահրյան է ու հաղթական, վերագրում է Վարդան Մամիկոնյանին՝ վերջին այդ արքայակերպ նահրցուն, որի մասին այսօր ամեն մի հասարակ նահրցի այնքանը միայն գիտե, որ բարեկենդանի հինգշաբթի օրը բոլոր նահրյան եկեղեցիներում պատարագ է լինում նրա հիշատակին: Երգվում է «Լռեց ամպերը», և այդ օրը բոլոր նահրցիների համար տոն է: Ասում են (և այդ բոլորը գիտեն), որ գետում խեղդվածները գալիս հավաքվում են կամուրջի տակ գտնվող ահռելի վիհերում. վիհի վրա է կանգնած այդ հսկա քարակույտը, ահա թե ինչ: Նրա տակ դատարկ է, բոլորովին դատարկ: Եվ այդ դատարկության վրա, որպես նահրյան հնամենի զարմանք, եղել է կամուրջը, կախվել է վիհերի վրա ծանր ու հաստատ:

1. Պարիսպի այդ կտորն է ահա, որ կոչվում է հիմա Վարդանի կամուրջ:
2. Առաջ, շատ հնում քարե ուղտերի անընդհատ ձգվող մի քարավան է եղել, ամրակուռ մի պարիսպ, որ, բերդից իջնելով, անցնելիս է եղել գետը և ամբողջ քաղաքը իր մեջ առնելով՝ տարիներ շարունակ պաշտպանել է բնակիչներին չարից ու սոսիսից:
3. Բայց այդ չէ, իհարկե, պատճառը, որ Վարդանի կամուրջը նահրցիների աչքին դարձել է խորհրդավոր մի հրաշք՝ ահռելի գեղեցկություն:
4. Մեկն այնտեղ ահա՝ բերդի պատերին կպած, մյուսն այնտեղ՝ գետեզերքին, մեկն էլ՝ հեռու-հեռուն՝ քաղաքից դուրս:

- 1) 4, 1, 2, 3
- 2) 4, 1, 3, 2
- 3) 2, 3, 4, 1
- 4) 2, 4, 1, 3

62 Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Ծանր ժամանակներից ի վեր թեև շատ բան էր փոխվել մեր կյանքում,
մայրիկիս սրտում վախ կար վաղվա օրվա հանդեպ:

- 1) ուստի
- 2) ուրեմն
- 3) այնուամենայնիվ
- 4) քանզի

63 Տրված նախադասությունների դերբայական դարձվածների շարահյուսական պաշտոնները պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

ա. Շուռ գալով նա տեսավ իր հետևում կանգնած թշնամուն:	1. ենթակա
բ. Նոր իմացվեց խմբի՝ արտասահմանից վերադառնալը:	2. ստորոգելի
գ. Օղանավակայանում բարձրախոսով հայտնեցին ժամանող ինքնաթիռի վայրէջք կատարելը:	3. որոշիչ
դ. Նրա ձախողման պատճառը ուսուցչի հանձնարարությունները ժամանակին չկատարելն էր:	4. ուղիղ խնդիր

- 1) ա -3, բ -1, գ -4, դ -2
- 2) ա-4, բ -2, գ -1, դ -3
- 3) ա -3, բ -4, գ -1, դ -2
- 4) ա -4, բ -2, գ -3, դ -1

64 Տրված բնութագրումներից ո՞րը 5-րդ դարի հեղինակներից որի ստեղծագործությանն է վերաբերում:

1. Կերտված է հայ կրթական, լուսավորչական գործչի առաջին պատմագեղարվեստական կերպարը:	ա. Փավստոս Բուզանդ. «Հայոց պատմություն»
2. Սկսվում է Տրդատ Մեծի մահից և հասնում մինչև 387 թվականը, երբ Հայաստանը բաժանվեց Բյուզանդիայի և Պարսկաստանի միջև:	բ. Ղազար Փարպեցի. «Հայոց պատմություն»
3. Ընդգրկում է շուրջ հարյուր տարվա պատմություն՝ սկսած Հայաստանի մասնատումից Բյուզանդիայի և Պարսկաստանի միջև:	գ. Կորյուն. «Վարք Մաշտոցի»
4. Ներկայացվում է հայ նախարարական տոհմերի ծագումնաբանությունը:	դ. Մովսես Խորենացի. «Հայոց պատմություն»

- 1) 1-դ, 2-ա, 3-բ, 4-գ
- 2) 1-գ, 2-դ, 3-ա, 4-բ
- 3) 1-գ, 2-ա, 3-բ, 4-դ
- 4) 1-բ, 2-գ, 3-ա, 4-դ

65

Ո՞ր նախադասության մեջ փակագծեր պիտի դրվեն (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Արամի դեմքին մի փունջ ցատում է կուտակվել թվում է նա լցված է ահռելի տենդով ու խռովքով:
- 2) Ծառայությունից ապօրինի խուսափելու իմ ցանկության մասին ինքնըստինքյան հասկանալի է ոչ մեկին չպատմեցի իսկ այդ օրվա իմ անակնկալ անհետացումը քողարկեցի մի ստահող պատմությամբ:
- 3) Հիշում եմ երբ Վանի արևը կանգնում էր զենիթում փոքր ժամանակ արևն ինձ մեծ շատ մեծ էր թվում հանկարծ ծովից եկող մեղմ սյուքը փարվում էր քաղաքին:
- 4) Քաղաքի այս թաղամասն ուղղակի անօրինակ ու անկրկնելի էր գեղեցկության ու արվեստի սիրահար Չոհրապը ապշած էր նրա աշխույժ փողոցներով բազմամարդ հրապարակներով:

66

Գ. Դեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպում ի՞նչ արարողակարգով է դաշինք կնքվում Հորդայի արքայի և հայոց սպարապետ Վարդան Մամիկոնյանի միջև՝ ընդդեմ Պարսկաստանի.

- 1) Հորդայի արքան և հայոց սպարապետը դաշույնով ծակում են իրենց բազուկները և ձեռքերը խաչելով՝ միմյանց խառնում արյունը:
- 2) Հայոց սպարապետը բավական վարժ ստորագրում է դաշնագրի տակ, իսկ Հորդայի արքան, անգրագետ լինելով, դաշույնով անցք է բացում բթամատի վրա և արյամբ վավերացնում դաշինքը:
- 3) Հորդայի արքան բերել է տալիս մի թաս ջուր, և ինքն ու Վարդանը խմում են նույն թասից, այնուհետև երկուսն էլ երդվում են Ավետարանի վրա:
- 4) Դաշինքի կնքման արարողությանը մասնակցում է մեծ խաքանը՝ Աթրըրը, որն իր մատանիով վավերացնում է ուխտը:

67

Ո՞ր նախադասություններում շարադասության սխալ կա:

1. Նա վարակիչ ոգևորությամբ էր պատմում իր ամառանոցի անկրկնելի ափամերձ բնանկարների մասին, արտասովոր իտալական սովորույթների մասին:
2. Ինչն էր նրան մտահոգել գիշերվա այդ ուշ ժամին՝ չկարողացա գուշակել, բայց նրա՝ մեր տուն գալը նշան էր, որ իմ նկատմամբ ինչ-ինչ կասկածներ ուներ:
3. Աշխարհի սպասվող ընթշամարտի առաջնությունը, անտարակույս, կգրանցի նոր անուններ, նոր հաղթողներ:
4. Ցանկացած մրցույթի միջազգային դաշնամուրային հաղթող գուցե չկարողանա այնպես նվագել Շոպեն, ինչպես Արթուր Փափազյանը:

Տրված տեքստի համարակալված պարբերություններից որոնցում ավելորդ (նախորդ կամ հաջորդ մտքի և առհասարակ տեքստի հետ չկապվող) նախադասություն կա:

1. Քաղաքի պաշտոնական կենտրոններից ավելի հետաքրքիր և ուշագրավ են, եթե կարելի է այսպես արտահայտվել, «անպաշտոն» կենտրոնները: Թեպետև նրանք, ըստ մեծի մասի, չեն վայելում հանրության կողմից այն խորհրդավոր հարգանքը, որ վիճակվել է պաշտոնական կենտրոններին: Երբ է շինված նաիրյան այդ հին քաղաքը՝ աստված ինքը գիտի, բայց ասում են, որ այդ քաղաքը հիմնողները եղել են հին նաիրցիներ:

2. Բայց ինչո՞վ, ինչո՞վ է պակաս և ինչի՞ համար հասարակական հիմնարկություն չպետք է համարվի թեկուզ հենց, օրինակի համար, եկեղեցական մոմավաճառքի խանութը, որտեղից դուրս ելած բոլոր մոմերը կնքված են լինում, այո՛, իսկական նաիրյան կնիքով: Կրկնում են՝ իզուր են միամիտ քաղաքացիք եկեղեցական մոմավաճառքի խանութի վրա աչքի ծայրով նայում: Ուստի կենտրոն է, և որքան էլ ասածս չափազանցություն թվա, կարևոր կենտրոն:

3. Բայց որպես մի իսկական «քաղաքական ակումբ» և այն էլ ոչ միայն վարժապետների և հոգաբարձուների, այլև ազգային գործերով բոլոր հետաքրքրվողների համար, որպես այդպիսի ահա մի հասարակական կենտրոն հայտնի է քաղաքում «Լույս» նավթարդյունաբերության ընկերության այդտեղի ներկայացուցչի գրասենյակը: Եկեղեցիներին և ծխական դպրոցներին վերաբերող բոլոր խնդիրներն այդտեղ են արծարծվում: Բայց քաղաքը ուներ մի շարք տեղական հրաշալիքներ:

4. Մոմավաճառքի՝ արտաքինից այդ անշուք խանութը այնպես համեստ պահվել է փողոցի ամենախուլ անկյունում: Էապես այն նշանակալից դերն է խաղում քաղաքի հասարակական կյանքում, ինչ դեր որ խաղում են քաղաքակրթված երկրներում քաղաքական ակումբները:

5. Իսկ խանութների առաջ նստել է նաիրցի խանութպանը և ծույլ, անփույթ հորանջելով՝ սպասում է գնորդի: Եվ այդպիսի մի դեր խաղալու համար ամեն հարմարություններ ունի մոմավաճառքի խանութը: Տաք է, քաղաքի կենտրոնում է գտնվում, և որ ամենակարևորն է, ազատ է կողմնակի այցելուներից:

Արևի շուրջ պտտվող խոշոր մոլորակները 8-ն են. դրանցից 6-ը, բացի Սերկուրիից ու Վեներայից, ունեն նաև իրենց արբանյակները: Բացի խոշոր մոլորակներից կան և, այսպես կոչված, գաճաճ մոլորակներ, ինչպես նաև այլ փոքր մարմիններ՝ աստղակերպներ և գիսաստղեր, որոնք, ի տարբերություն խոշոր մոլորակների շուրջը պտտվող արբանյակների, պտտվում են Արևի շուրջը:

Պլուտոնը, որ մինչև 2006 թվականը, հակառակ իր փոքր չափերին, խոշոր մոլորակների թվին էր դասվում՝ դրանց քանակը հասցնելով 9-ի, ներկայումս գլխավորում է գաճաճ մոլորակների շարքը: Ըստ չափերի՝ նրան հաջորդում է Յերերա գաճաճ մոլորակը, որը 7500 անգամ փոքր է Երկրից իր զանգվածով, իսկ նրա շառավիղը 20 անգամ փոքր է Երկրի շառավիղից: Այդ պատճառով էլ շատ փոքր է նրա ծանրության ուժը. եթե Երկիր մոլորակի վրա մարդը կարող է ցատկել միջինը 50 սմ, ապա այդ մոլորակի վրա՝ 16 մետր:

Աստղակերպները ունեն ավելի փոքր չափեր և ոչ կանոնավոր ձևեր՝ ի տարբերություն գաճաճ մոլորակների, որոնք խոշոր մոլորակների նման գնդաձև են: Դրանցից ամենախոշորի՝ Վեստայի վրա, որը մի կողմից կտրված բլիթի տեսք ունի, մարդը հեշտությամբ կցատկի 30 մ՝ անցնելով բարձր բլուրների վրայով: Կան նաև ընդամենը մի քանի տասնյակ մետր շառավիղ ունեցող աստղակերպներ: Կան նաև ավելի փոքրերը: Այդպիսի աստղակերպների մակերևույթի վրայից մարդը մինչև անգամ կարող է թռչել հեռանալ բաց տիեզերք, ինչը բացառվում է Երկրի պարագայում:

1. Գաճաճ մոլորակները և աստղակերպները պտտվում են Արևի շուրջը:
2. Թեև Վեստան Յերերայից ավելի խոշոր է, սակայն մոլորակ չի համարվում իր տեսքի պատճառով:
3. Որոշ աստղակերպների վրայից, ի տարբերություն Երկրի, մարդը կարող է առանց տիեզերանավի հեռանալ դեպի տիեզերական տարածություն:
4. Աստղակերպները մոլորակների նման կանոնավոր ձև ունեն:
5. Ներկայումս Պլուտոնը չի համարվում այնպիսի մոլորակ, ինչպիսին, օրինակ, Վեներան:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միայն է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Դերբայական դարձվածը լրացնում է միայն բայական անդամին:
2. Հարակատար դերբայով կազմված որոշիչ դերբայական դարձվածը որոշյալից չի տրոհվում:
3. *«Կամարակապ դարպասի մոտ նստելը պապիս սովորությունն էր:»* նախադասության ենթական արտահայտված է դերբայական դարձվածով:
4. Դերբայական դարձված ձևավորում են միայն անկախ դերբայները:
5. Անորոշ դերբայով չի կարող ձևավորվել անջատման անուղղակի խնդիր դերբայական դարձված:
6. Ենթակայական դերբայով արտահայտված դերբայական դարձվածը կարող է լինել հատկացուցիչ: